

La fel de importantă pentru această perspectivă este analiza despre *Cariererele șefilor de misiune români din Vechiul Regat (1878–1914)*, p. 181–218. Se poate urmări astfel profesionalizarea trimișilor români, de la personalități politice și publice trimise în diverse misiuni la oamenii a căror carieră – chiar influențată de relațiile de familie – a fost axată preponderent pe un *cursus honorum* urmat în Ministerul Afacerilor Străine.

Studiul *Un consul al Rusiei la Iași spre sfârșitul secolului al XIX-lea: Alexandre Giers*” (p. 83–113) are meritul de a atrage atenția asupra unui aspect care iese, de obicei, din sfera de interes a cercetătorilor istoriei diplomatice românești. Este vorba despre încercările consulului rus de la Iași de a se integra în saloanele și mediile culturale locale, comportament specific mai degrabă personalului legațiilor și ambasadelor decât celui consular, orientat cu precădere către probleme economice și juridice curente. Latura culturală a misiunilor diplomatice de la sfârșitul secolului al XIX-lea și începutul secolului al XX-lea este menționată și în cazul legațiilor românești de la Constantinopol și St. Petersburg (p. 230, 232), unde s-a încercat ca prin organizarea de spectacole de teatru și concerte să se câștige bunăvoința societății locale.

Cel mai inedit aspect avut în vedere a fost cel dedicat *Funeraliilor diplomaților Vechiului Regat. Între fast și uitare*, p. 329–356. Concluzia autorului, și anume că nu există monumente de for public pentru diplomații de carieră români, întărește de fapt percepția generală asupra discreției cu care aceștia au acționat în cariera lor.

Remarcăm și faptul că volumul este ilustrat cu fotografii ale câtorva dintre cei mai importanți diplomați români și străini ale căror cariere au fost analizate. Unele dintre studii sunt, de asemenea, însoțite de documente inedite.

Câteva observații se impun. Scrise independent unul de celălalt, studiile reunite în volum repetă uneori informații deja citate (chestiunea relațiilor tensionate dintre România și Grecia, menționarea anumitor legături de familie). Dat fiind că urmează o idee-forță coerentă, și anume pregătirea, relațiile și rolul diplomatului în societate, un capitol general de concluzii ar fi fost bine venit.

Cartea lui Adrian-Bogdan Ceobanu, *Diplomați în Vechiul Regat. Familie, carieră și viață socială în timpul lui Carol I (1878–1914)* se înscrie, alături de alte lucrări individuale și colective, în încercările bine realizate de a adânci, prin alcătuirea unei veritabile „biografii colective”, cunoștințele și interpretările oferite de analizele anterioare, concentrate cu precădere asupra aspectelor politice ale istoriei diplomației.

Bogdan Popa

PATTI SMITH, *Pe când eram doar niște puști*, «Iași», Polirom, 2014, 290 p.

Pentru cei care studiază fenomenul artistic, sociologia culturii sau ceea ce se cheamă generic istoria tinerilor, volumul de amintiri al poetei și cântăreței rock Patti Smith (*Just Kids*, în original) reprezintă o sursă extrem de semnificativă. (Cu atât mai recomandabil, cu cât valoarea documentară se completează în mod fericit cu talentul literar evocator). Volumul acoperă în linii mari perioada de la finele anilor 1960 și deceniul următor, axându-se pe relația autoarei cu Robert Michael Mapplethorpe, la rândul său desenator și inovator în arta fotografiei.

Cartea, în care apar printre alții Allen Ginsberg, William S. Burroughs, Janis Joplin, Bob Dylan, este ilustrativă pentru climatul spiritual din epoca respectivă și pentru profilul moral și destinul unei generații de tineri în răspăr cu părinții lor, care-și afirmă identitatea pe terenul unor valori diferite și printr-un comportament de natură să-i scandalizeze pe vârstnici (amorul liber, consumul de droguri, muzica rock ș.a.m.d.). O generație tensionată, confruntată nu numai cu adversitatea adulților și autorităților, dar și cu propriile complexe și inhibiții (Robert Michael Mapplethorpe de pildă și-a prezentat iubita drept soție ca să nu-și contrarieze părinții catolici), căutând să se elibereze însă și să

regăsească o formă genuină de umanitate fie prin transubstanțierea estetică a impulsurilor refulate, fie prin descoperirea unor noi maniere de comunicare, precum limbajul muzical universal pe care Jimi Hendrix nu a mai apucat să-l realizeze (p. 178).

Impresia generală ce se degajă este aceea de autenticitate, atât sub aspectul căutărilor artistice, cât și în privința modului de viață al tinerilor de atunci. Spre deosebire de hipsterii zilelor noastre, care doar mimează nonconformismul sau protestul, în anii 1960–1970 asumarea existenței boeme sau apartenența la așa-numita contracultură era mai mult decât un joc de autoreprezentare în ton cu moda; presupunea renunțarea la confortul familial și la posibilitatea unei cariere pe căile consacrate, iar adeseori echivala pur și simplu cu sărăcia la limita subzistenței prin camere de hotel sordide (p. 92–94). Era totuși o existență creatoare, a unor tineri încrezători în valorile pe care le promovau, în propria vocație și dispuși să nu se menajeze pentru a reuși. Împrejurarea transpare elocvent din consemnarea lui Patti Smith: „În alte zile mergeam la muzee de artă. Nu aveam bani decât de un bilet, așa că unul dintre noi intra, se uita la expoziții și îi povestea celuiilalt. Odată am mers la Whitney Museum din Upper East Side, pe când abia fusese deschis. Era rândul meu să intru și m-am dus fără el, ezitând. Nu-mi mai amintesc expoziția, dar îmi aduc aminte că m-am uitat prin una dintre ferestrele originale în formă de trapez și l-am văzut pe Robert peste stradă, rezemat de un aparat de pontat, fumând o țigară. A așteptat să mă întorc și, pe când ne îndreptam spre metrou, a zis: – «Într-o bună zi o să intrăm împreună, iar lucrările vor fi ale noastre»” (p. 51–52).

Alexandru Mamina